

[Svenska Byggnadsvårdsföreningen Byggnadsvårdsnytt](#)

- [Startsida](#)
- [Om sidan](#)
- [Kontakt](#)
- [Goda exempel](#)

← [Stridbar värmlänning utnämnd till Årets Byggnadsvårdare 2009](#) [Hård kritik i Folksams färgtest: En av fem utomhusfärger döms ut redan i halvtid](#) →

Rivningsvåg hotar k-märkta byggnadsverk. Måste förtätning ske på stadsmiljöns bekostnad?

maj 25, 2009 · [Kommentera](#)

Detaljomsorg präglar Ivar Tengboms rivningshotade funkishus på Söder.
Foto:Linus Wretblad

–**Det finns ju en själ i det här huset.** Det handlar om materialval, och om att allt är så genomtänkt, säger Linus Wretblad på Uppdragshuset, en av hyresgästerna, och talar om foajéns italienska marmor, styrelserummets intarsiavägg och originalfönstren med sina teakomfattningar. När man tar hit kunder så blir de alltid imponerade, kommenterar kollegan Joni Sayeler.

Huset han talar om är ett q-märkt funkishus på Söder i centrala Stockholm, ritat av den kände arkitekten Ivar Tengbom och jag hittar citatet i en [artikel i Svd den 23 maj](#). Politikerna i Stadsbyggnadsnämnden har, läser jag, beslutat att ett nytt kontors- och bostadshus, om minst 16 våningar, ska uppföras på tomten. Förra året köpte NCC fastigheten av Swedish Match, med avsikt att riva och exploatera.

Kv Tobaksmonopolet 1980. Det hotade funkishuset är det vita, låga, centralt i bilden.

Huset är bara ett av en rad tidigare utpekade, k-märkta och omsorgsfullt vårdade Stockholmspärlor som nu hotas av en ny rivningsvåg. Förtätning har idag blivit något av ett mantra bland kommunalpolitikerna. Och i dess kölvatten legitimerar man rivningar av tidigare utpekade miljöer. Närmast på tur står nu 14 k-märkta byggnadsverk i Stockholms innerstad. Ingvar Tengboms nämnda funkispärila på Söder är ett av dem.

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) får byggnader ”som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt” inte försvanskas. Men detta innebär inget hinder för rivning, konstaterar Otto Ryding, expert på Plan- och bygglagen på Boverket i artikeln.

–Generellt kan man säga att skyddet för den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen i Sverige är svagt i dag, fortsätter han och konstaterar att exempelvis Danmark och Norge, som också har en större andel äldre bebyggelse, har ett starkare skydd av kulturhistorisk bebyggelse.

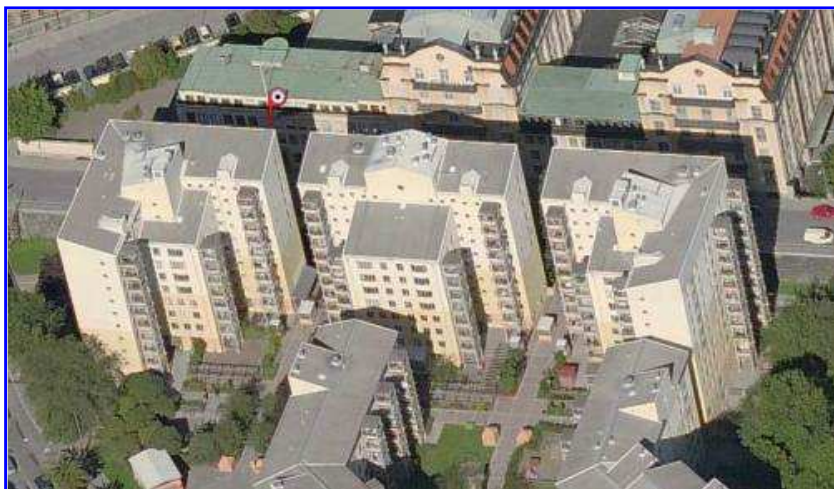
Kv Tobaksmonopolet idag. Förtätningen har inte skett på den k-märkta miljöns villkor.

Den svenska Plan- och bygglagen lägger en stor del av ansvaret för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse på kommunerna.

–Tanken med detta är att man ska ha lokalt medinflytande, att medborgarna ska ha ett stort medinflytande över sin närmiljö. Och vill man inte ha rivningar så ska man inte välja politiker som river, säger Otto Ryding och påpekar att den svenska lagstiftningen ger politikerna stora möjligheter att värna kulturhistorisk bebyggelse.

–Men då gäller det ju att politikerna vill detta. Och på 70- och 80-talen fanns ett annat opinionstryck i de här frågorna, då fanns det en mer aktiv debatt.

Artikeln, som är rikligt kommenterad och uppenbarligen väckt många känslor, sätter fingret på några centrala punkter i den svenska modellen. Vad kommer det sig att vi i Sverige har så svagt skydd för våra värdefullaste kulturmiljöer? Och måste en förtätning alltid ske på bekostnad av utpekade kulturmiljöer?

Tre överdimensionerade punkthus förmörkar gatubilden. Knappast förtätning på stadens villkor.

Förtätning är ju ingen nyhet utan något som ständigt pågår i växande städer. Vid tiden kring förra sekelskiftet 1800/1900 svepte en stor förtätningsvåg över Sverige och tvåvåningstaden blev till både fyra och fem våningar. Inte sällan skedde det genom påbyggnad av en våning i taget. Men då i form av snyggt anpassade våningar i den stil som originalhuset hade. Inte som märkliga fristående fastigheter som brutalt placerades ovanpå den befintliga fastigheten.

En seriös förtättningsprocess bör ske på stadens villkor och med beaktande av dess värden. Inte på bekostnad av dem.

Vill du ha en nyanserad förtättningsdebatt där du bor, så avkräv dina kommunpolitiker ett seriöst och tydligt handlingsprogram på området, och gör sedan som Otto Ryding på Boverket säger, rösta på dem som har ett program som förtätar på stadens villkor och med ett beaktande av de kulturhistoriska värdena.

Staden tillhör oss alla, dig och mig. Politikerna äger den inte. Och definitivt inte de stora byggbolagen. Stadens miljö- och kulturvärden bör förvaltas med ansvar och respekt och inte hanteras som futtiga spelmarker på ett kortsiktigt politiskt eller finansiellt spelbord.

Peter Sörensen, länsombud i Värmland

Ads by Google

Kvalitetsansvarig PBL

Byggsamråd, Kontrollplan, Sthlm Din Länk Till Byggnadsnämnden
www.kvalitets-ansvarig.se

Kategorier: [Uncategorized](#)

Taggad: [förtätning](#), [Funkishus](#), [Ivar Tengbom](#), [k-märkt](#), [Rivningsvåg](#)

0 svar so far ↓

- Det finns inga kommentarer än...Sparka igång saker genom att fylla i formuläret nedan.

Kommentera

_____ **Namn**

_____ **E-post**

Webbplats

Uppmärksamma mig på vidare kommentarer via e-post

Spara

- För att söka, skriv och try

• Antal besök

- 13,478 st

• Senaste inlägg

- [Hårt kritiserad ombyggnad av Stockholms Stadsbibliotek stoppas](#)
- [Fuskfasader hotar bli miljardsmäll mot byggbolag](#)
- [Stoppa stambyteshysterin. Det är inte förenligt med god hållbarhet. Debattinlägg på DL](#)
- [Övergivna Planer – ny bok där Fastighetsägarna ger sin syn på PBLs brister och möjligheter](#)
- [Hård kritik i Folksams färgtest: En av fem utomhusfärger döms ut redan i halvtid](#)
- [Rivningsvåg hotar k-märkta byggnadsverk. Måste förtätning ske på stadsmiljöns bekostnad?](#)
- [Stridbar värmlänning utnämnd till Årets Byggnadsvårdare 2009](#)
- [Sekelskiftesstilen populärast på Bomarknaden enligt ny undersökning av Skandiamäklarna](#)
- [Gamla industrimiljöer får ny användning. Gasklocka i Stockholm blir arena för scenkonst](#)
- [Var är byggnadsvårdens Marit Poulsen när vi som bäst behöver henne?](#)

• Etiketter

[Annhem björneborg bygglov byggnadsminne byggnadsvård enstegstätning](#) [Eslövs kommun](#) [falu rödfärg](#) [fasadrenovering](#) [fukt](#) [föreningen för byggnadskultur i kristinehamn](#) [Föreningen Sveriges bygglovsgranskare och byggnadsnäm](#) [Föreningen Sveriges bygglovsgranskare och byggnadsnäm](#) [förtätning](#) [gamla hus](#) [Ingvar Winbo](#) [Jan Rehnberg](#) [kalkputs](#) [Karlstad Kommun](#) [Kristinehamns Kommun](#) [kulturmiljö](#) [kulturmiljöer](#) [länsstyrelsen i malmö](#) [länsstyrelsen i värmland](#) [magnus ahlstrand](#) [malagakajen](#)

[Martin Johansen](#) [ncc](#) [PBL](#) [Peter Sörensen](#) [plan- och bygglagen](#) [putsfasad](#) [Scana Björneborg](#) [Skärhamn](#) [slamfärg](#) [stadsmiljö](#) [svartbygge](#) [svartbyggen](#) [Svenska byggnadsvårdsföreningen](#) [Tjörns Kommun](#) [toftö holding](#) [tvåstegstätning](#) [varsamhet](#) [varsamhetsparagrafer](#) [Yimby](#)

• Blogroll

- [Boverket](#)
- [Byggcheferna](#)
- [Byggherrarna](#)
- [Byggnadsvårdsbloggen](#)
- [Fastighetsägarna](#)
- [Föreningen Sveriges Bygglovshandläggare och Byggnadsnämndssekreterare](#)
- [Folksams färgtest](#)
- [ICOSMOS Sverige](#)
- [Kulturarv utan gränser](#)
- [Operation Karlstad](#)
- [Ovolin – färg & byggnadsvård i Örebro](#)
- [Plan- och bygglagen, PBL](#)
- [Riksantikvarieämbetet](#)
- [SPEF – Murnings- och putsentreprenörerna](#)
- [Stiftelsen Byggnadsvårdsmagasinet](#)
- [Svenska Byggnadsvårdsföreningen](#)
- [Sveriges Praktiserande Byggnadsantikvarier](#)

- [Sveriges Stadsarkitektförening](#)
- [WordPress.com](#)
- [Yimby](#)

• Byggnadsvårdsbutiker

- [Byggfabriken \(Stockholm, Göteborg, Malmö\)](#)
- [Eskilstuna kulturbeslag](#)
- [Gyllenhaks Byggnadsvård i Moholm](#)
- [Gysinge centrum för byggnadsvårdsvård](#)
- [Kulturarvet Byggnadsvård & Inredning i Östersund](#)
- [Nacka Byggnadsvård](#)
- [Ovolin – färg & byggnadsvård i Örebro](#)

• Företagsnätverk inom byggnadsvård

- [Antiknätets byggnadsvårdslänkar](#)
- [Byggnadsvård i Skåne \(Bevis\)](#)
- [Byggnadsvård i Värmland](#)
- [Byggnadsvård i Västmanland](#)
- [Byggnadsvård på Gotland](#)
- [Byggnadsvård Qvarnarp](#)
- [Byggnadsvårdsgruppen i Södermanland](#)
- [Fibor](#)

• Inspiration

- [Inredning, design, ditt och datt \(blogg\)](#)

• Stadsmiljöbloggar

- [Gabrielles Blogg](#)
- [Operation Karlstads Stadsmiljöblogg](#)

• Tidningar

- [Bo bättre](#)
- [Fastighetstidningen](#)
- [Tidningen Byggindustrin](#)
- [Tidningen Byggvärlden](#)
- [Tidningen Fastighetsförvaltaren](#)
- [Tidningen Fastighetsvärlden](#)
- [Tidningen Gård & Torp](#)
- [Vi i Villa](#)

• Senaste kommentarer

[Peter Sörensen](#) på [Sekelskiftesstilen populärast ...](#)

[Lennart](#) på [Sekelskiftesstilen populärast ...](#)

[Värmländskt länsombu...](#) på [Stridbar värmlänning utnämnd t...](#)

[Eva](#) på [Sekelskiftesstilen populärast ...](#)

[Anders Gardebring](#) på [Stadsplanerarna har gått vilse...](#)

[Blogga med WordPress.com](#). Theme: Cutline by [Chris Pearson](#).

Kvalitetsansvarig PBL
www.kvalitets-ansvarig.se

8g

☺